

FEHÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4-50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

TELEFON 208

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Feladó szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

A HÁBORU

Háboru.

második esztendejében is férfias nyugalom honol mindennél, mert az a határozott tudat él a nemzet minden tagjában, hogy ez a háboru elkerülhetetlen volt nemzeti érdekeink, létünk megmentésére és a honalapítás második ezredének biztos megalapozására. Most, mikor szétfoszlott minden látszat s minden népfaj valódi arca került napfényre, ez a férfias, önérzetes nyugalom domborodott ki a magyar nemzet uralkodó jellemvonásaként,

A frázisok korszakának, a szónoki dialektika, az elvont fogalmak fölötti öngyilkos harcok korszakának vége. Az élet-halálharc rettenetes erkölcsi nyomása eléggé gyúrta a nemzetet. Egyek vagyunk ma minden rétegeiben a nemzetnek s éreznie kell mindegyikünknek, hogy ha élni akarunk tovább is, nagyszabású munkához kell látnunk jövő boldogulásunk megalapozására, amely sokkal nehezebb lesz, mint volt a multban.

A háboru után át fog változni az egész világ képe, új szervezkedés ideje jön el, új keretek alakulnak ki, s nekünk ezekben az új keretekben el kell foglalnunk azt a helyet, amely megillet, amelyre jogunk van. Minden erőnkkel neki kell feködnünk Magyarország gazdasági újjászervezésének s elsősorban a nemzetföntartó széles néprétegek szellemi és anyagi jóléte gyors fellendítésének, az erre alkalmas eszközök s intézmények kifejlesztésének.

Ma új „Talpra magyar” járja. E gigászi harc után föl kell küzdeni magunkat egy sokkal magasabb színvonalra. A magyarság hatalmas karizmjai a harc után egy korszakalkotó, békés munkában fognak megfeszülni. Számba kell tehát most venni erőnket, magunkba szállva kell meggyőződésünk, képesek leszünk-e ezt a magasztos hivatást betölteni s ha meggyőződünk róla, meg kell győznünk róla a társadalmat is.

Az orosz erőlködés.

Az orosz háboru az új orosz rendszer újabb bukását jelenti. Az új katonai triumvirátus, mely a cár névleges fővezérsége alatt foglalta el Nikolajevics Miklós helyét, a dűnai vonaltól Wolhiniáig mindenütt hátrál a középhatalmak győzelemhez szokott fegyverei előtt. Oroszország már a másodosztályú népfölkezőket is a frontra viszi. Az utolsó emberpazarlás ez talán, aminek azonban okvetlenül súlyos következményei lesznek. A Goremykin kormány napjai megszámolva és az orosz politikai helyzetre nézve jellemző, hogy utódjaként a kadétpárti Lvov herceget említik. Az egyeduralkodó cár, aki a harctéren kénytelen volt elejteni Miklós nagyherceget, így kapja a belpolitikában nyakába a gyűlölt és rettegett szabadelvéket.

A Balkán.

Az entente újabb jegyzéket intézett a bolgár kormányhoz. A jegyzéket állítólag ma nyújtották át, de a török bolgár egyezmény megkötése után kétségtelen, hogy Bulgária a négyesszövetség minden követelését vissza fogja utasítani. Szerbia is elégedetlen a négyesszövetséggel. Az entente teljesen felesleges megalázkodás elé vitte Szerbiát, koncessziókat ígértett vele anélkül, hogy ez valamit is lendített volna az entente ügyén. A Balkán szomoruan áll a négyesszövetség és nemcsak diplomáciailag, hanem stratégiaiilag is. A Dardanellák előtt az összes angol állások tűzben vannak és Franciaország valóban rendkívüli embertékozlást vitt véghez Anglia és Oroszország konstantinápolyi aspirációiért. A hanyatló lakosságú Franciaország számára hallatlan veresétség, ami a Dardanellák előtt őt érte.

Támadás London ellen.

A világháboru eseményeiről szólván, megemlítjük, hogy az elmúlt éjszakán újabb Zeppelin támadás volt London ellen. A németek a keleti hadszíntéren előrehaladván, ezekkel a sikerrel arányosan nyugtalanítják az angol fővárost és míg keleten is vágják a háhoru karját, addig nyugaton ostromolják annak gonosz agyvelejét.

Újabb események.

Az oroszoknak kelet-galiciai harcainak ellen való támadása egyre tart. A Szereth-tor-

kolatnál erős ellenséges had-erőt vertünk vissza. A harc számos ponton a lövőárkokban vívott kézi tusáig fejlődött.

Litvániában tegnap Szkuraty falu bevétele 9 tisztet és 1000 főnyi legénységet fogtunk el, valamint 5 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Keleti harctér.

A Zelvinka mellett az ellenség több erős támadását visszavertük.

Tegnap több mint 33000 oroszot elfogtunk, egy ágyút és két gépfegyvert zsákmányoltunk.

Olasz harctér.

Flitsch vidékén az ellenség, miután előzőleg délelőtt egy, a Rombon ellen intézett támadása és az e hegy lejtőin megkísérelt áttörés meghiúsult, délután a Javorcek és Golobar Planina ellen intézett délnyugat felől támadást. Estére ezt a támadást is visszavertük.

A Wrsic-szakaszon, ahol az ellenség már a tegnapelőtti harcban több mint 500 embert vesztett, tegnap újra összeomlott az olaszok egy támadása.

Közigazgatási bizottsági ülés a vármegyénél.

A vármegye közigazgatási bizottsága kedden délelőtt tartotta a szokásos havi ülését. Az ülés legfontosabb tárgya a miniszter ama leirata volt, hogy Börgönd állomás állami népiskolát tognak építeni a környékbeli vasutas gyermekek számára. A pénzügyigazgatósági jelentés szerint a mult hóban a kincstári követelés 3796861-88 korona volt, amelyből 2164807-31 korona folyt be. Hátralék mint követelés 1691994-27 korona maradt.

A tiszti főorvos jelentése szerint a vármegye közegészsége a mult hóban a szokásos statisztikát mutatta. Néhány kolera eset ugyan fordult elő, egyébként azonban járványszerű esetek nem voltak. A királyi tanfelügyelő a vármegye elemiiskoláinak megnyitására referált.

A város közigazgatási bizottsága kedden délután tartotta ülését, amelynek ismertetését csak a holnapi számban közölhetjük.

VOLHINIA.

Ez a meglehetősen ismeretlen tartomány Galiciának közvetlen szomszédja északkeleten. Nevezetessé csak a világháboru tette amiatt a három vár miatt, ami a Gondviselés szerint utóljára maradt a sok orosz erőd közül, de nem azért, hogy a muszkát megvédje, hanem, hogy e várakra gyakorolt nyomásunk folytán az utolsó fegyveres orosz is kivonuljon birodalmunkból. E három vár körül diadalmas seregeink tüneményeszerű gyorsasággal foglalták el azt a kettőt, amely a mi határunkhoz közelebb esik. Az orosz városorozatból már csak egyetlen egy van mutatoul, ezt sem védi már az eredeti teljes ágyupark, mert belőle több itélet régén kivonszoltak a harc vonalakba és ott többnyire el is vesztek az orosz tüzerek.

Volhinia három vára olyan egyenlő száru háromszöget alkot, aminek alapvonala északon van, csúcspontja pedig délen. Sarkpontja nyugaton Luck, keleten Róvnó és délen Dubnó; kétszögletű eselleges magyar és osztrák támadás elhárítása végett készült. A várak legtávolabbi védelme a kövel-róvnói vasut mentén örködött, ez a Rozsissce mellett álló két erőd, rajta megy keresztül a fővasut, miről tovább szárnyonál ágazik el a nyugati sarkpontba. Itt van a Sztir folyó mellett Luck, régente az orosz fejedelem székvárosa; később Litvánia, majd Lengyelország, 1791 óta pedig a cár tulajdona. Erődítményét 1870 óta építették, neve Mikhajlograd, hat erődje iv alakban ugy van elhelyezve, hogy a város csak északkelet felé maradj nyitva. Volhinia hajdani fővárosa most 23.000 lelket számlál, járás és püspökség székhelye; vásáraitól nevezetes.

A keleti csúspont a legfontosabb. Róvnó a XIII. században keltetkezett az Usztye patak mentén a XVIII. században Lubomirszk fejedelem virágzó székvárosa, most a XI. hadtest parancsnoki székhelye. Maga a 38.000 lakosu város magva az erődítéseknek, körülötte pedig 7 távoli erőd alkot körvonalt, véde az összefutó négy vaspályának, 3 katonai, 2 állami mútnak és 6 egyéb országutnak bejáratát és csomópontját. Mint vasuti középpont gabona-, épületfa- és marhakereskedéssel foglalkozik.

A háromszög déli csúcsa a Galiciában eredő Ikva folyó felszige-tén fekszik, erődnek nagyon alkalmas terepen, amit víz és posvány övez mindefelöl; csak három magas ut visz be Dubnó városába. 1100 körül az iratokban Duben néven szerepel. Ez az orosz nagyhercegi majd, litván birtok, miután a tatároktól szerencsésen meg-

szabadult, 1507-ben a magdeburgi jogot kapta; 1795 óta van orosz kézben. Jelenleg 27000 lakosu járási székhely; kereskedelme Kijev emelkedése óta megcsappant ugyan, de gyapjubar és gabonában most is számottevő. A régi várost a mocsarakon túl meredek magaslatok környezik, amelyek közül némelyik 80 méterrel emelkedik a vizek felszíné fölé; a magaslatok belső lejtőin két külváros fekszik, ugyanott a pályaudvar is, amihez a belvárosból négy és fél kilométer az ut; az Ausztria felől járó vasút bejáratát jobbra-balra egy-egy erőd őrizte.

Volhinának van tizenhárom járása ugyanannyi székhellyel. *Kremjenc* most már romokban heverő erődítményei azt hirdetik, hogy Batu kán hiába ostromolta; 1648-ban szállták meg a kozákok. A gyönyörű fekvésű, 23.500 lakosú kerületi székhely fölött porladnak a Bona Sforza királyné kastélyának romjai. Természettudományi múzeuma, fűvészkertje és nyilvános könyvtára egész kis művelődési központtá avatja. *Vladimir* mellékeve Voliuszkij, azaz volini, a több mint 15000 lakosú kerületi székhely már kettős szövetségünk birtokában van. Ugyanínt *Kozel* is, aminek 29000 lakója leginkább iparral foglalkozik s ami öt felé ágazó vasútja miatt a tartomány legforgalmasabb pontja.

A mostani főváros *Zsitómir* a tartomány keleti szélén épült. Alapítását és nevét még a pogány világban nyerte a IX. században;

1778-tól fogva az oroszé. Vasúti állomásáról villamos vonat jár be a főtérré. A 91.000 lakosú főváros széke a kormányzóknak, görögkeleti érseknek, római katolikus püspöknek. Sok temploma közül legújabb az 1886-ban emelt román izlésű luteránus egyház. Van nyilvános könyvtára, múzeuma és színháza is. (Vége köv.)

Dr. Polgár Iván.

A város közegészsége.

A város közegészsége a lefolyt augusztusban is ép oly közepes volt, mint az előző júliusban. A születések száma mindig kisebb a halálozásokénál. Járvány ugyan nem volt, de a vörheny a hó 2 ik felében a felsővárosi kerületben nagyobb számban lépett fel, s szeptember első hetében már járványszerűséget öltött. Terjedésének megállítására már jó eleve iparkodtak gátat vetni, védekezve a lehetőségig elkülönítés és járványkórházba küldés, fertőtlenítésekkel, mégis minden igyekezett a népek nemtörődömségén fennakadt. A járványkórházban folyton 8-10 ilyen beteg fekszik. A járványos betegség lefolyása épen nem enyhé, inkább igen súlyos esetek vannak.

Más járványszerű betegség nem uralkodik a városban. A kolera elleni óvintézkedések még mindig folynak.

Népesedési statisztika.

Született 54, ebből törvényes fi 27, nő 26. Házasságon kívüli fi 1. Ikerpár 2. Halva született 2. Házasságra 14 pár lépett. — Meghalt 80. Ezek közt fi 41, nő 39. Ezekből 7 éven alul volt törvényes fi 11, nő 13. Házasságon kívüli fi 3, nő 1. A polgári kórházaknak 21 halottja közül 11 volt idegen A hadjárat alatt itt elhalt 25 katonai személy, köztük 4 orosz hadifogoly (22 harctérről, 3 nem harctéri katoná). A halálozások a születéseket 26-tal mulják fölül, de ha a 11 idegenből idehozott és itt elhalt betegeket leszámítva, ugy a népesség apadásá születés hiány miatt 10 lesz. Születési arányszám 1000 lakó után 1.48, halálozási pedig 2.18 lesz.

Nevetesebb halálokok: Voleszületett gyengeség 2, gyermekaszály 3, béhurut 13, (3 harctéri katoná), vörheny 2, hasitífusz 3 (1 katoná), tüdőfőz 20 (8 katoná, 4 idegen), guta 3, vízkór 1, elmebaj 1, aggkór 10, öngyilkosság 1 (katoná), külértszaki 6 (lövött seb, harctéri), véletlen halál 1.

A járványra fájható kórok állásai: Hasitífusz maradt augusztus 1-re 12, szaporodott 17, összes 29. Gyógyult 14, meghalt 3, ápolásban maradt 12. (ebből 14 katoná volt). Kanyaró volt 5, gyógyult 5. — Vörhas volt 1 katoná, gyógyult 1. — Difteriész volt 3, gyógyult 3. — Vörheny maradt 13, szaporodott

20, összes 33. Gyógyult 17, elhalt 2, maradt 14.

A vegyvizsgáló-állomás munkája.

A városi vegyvizsgáló állomás vezetője dr. Tunner Károly tanár bejelenti, hogy 16 augusztus hónapban megvizsgált 35 tejet, 8-vajat, 5 tejfölt, 9 zsirt, 2 lisztmintát. A tejek közül 19 minta 54 százalékkal nem felelt meg a törvényes követelményeknek. A katonaság részéről 4 kútviz, 1 kávékonzerv került vizsgálat alá. A vizsgálatok vizének összetétele augusztus hónapban sem változott. — A vízvezeték vize állandóan baktériumokra is folyton vizsgálatra lett, kifogástalan volt.

A vasúti üdítő-állomás munkája.

A Magyar szent korona Országos Vöröskereszt Egyeslete választmányá által a vasúti állomáson sebesült és beteg katonák részére nyújtott segély kimutatás a következő: Augusztus 1-től szeptember 1-ig vasúton érkezett 10718, itt maradt ápolásra 3102, tovább ment 7616. Az itteni tartalékkórházakból elment vasúton 2743, frissítőt kapott 11550, új kötetést 118, gyógyszerét 382. — 1914. év augusztus hó 3-ika óta 1915. szeptember hó 1-ig vasúton érkezett 150,722, itt maradt 43390, tovább ment 107, 334, sz itteni kórházakból vasúton elment 30,003, frissítőt kapott 158, 237, újkötést 3236, gyógyszerét 2335.

TÁRCA.

Mikor a „seregek Ura” csatázik.

Írta: Hajós József.

(Folytatás.)

Devoynter tábornok ügyesen felhasználta ezt a kedvező alkalmat; megparancsolta huszároknak, hogy a lovaik patáit kőccal burkolják be és a sötét éjben a jégen támadják meg a befagyott hadihajókat. A flottát tényleg sikerült a lovasságnak a tengeren megadásra kényszeríteni.

A táborozás fátadalmainak elviselésében egyáltalán, de különösen a hideg eltűrésére vonatkozólag igen fontos a kedélyállapot. Bárcsak átértenék ezt s hozzá alkalmazkodnának a mi derék katonáink. Bizonyodul sokszor, hogy tréfálkodó, vigkedélyű katonák könnyebben elviselik a hideget (kivált ha nem a posztócsalók által szállított ruhában és nem papirosbakkancsossal felszerelve táboroznak). A lövészárokból föllállított tábori kályhák, meg a jó meleg ruhák, a hősapkák, takarók stb. jelentékenyen enyhítik a hideg

okozta szenvedéseket. Orvondetes házi hírek, győzelmes sikerek, jó bánásmód fokozzák a katonák jókedvét s ezzel együtt ellenálló és teljesítő képességüket is. Napóleón oroszországi hadjárataiban a lehangolt francia katonák már 12 C fok hidegben ezrenként fagytak meg. Ezzel szemben tudunk eseteket, hogy pl. sarkvidéki expedícióknál a kedélyes résztvevők a siker reményétől jókedvre hangolva: képesek voltak 40—50 C fok hideget is eltűrni, pedig ebben a nagy hidegben a hust és a kenyeret baltával vágták, a vaj fadarabhoz hasonlóan hasadt a fészecsapások alatt, az emberek pedig párolgó gözburok között állódnak.

Hidegben is könnyíti a táborozást a kedvező időjárás. Szélcsendes időben és erős napsugárban hegyes vidéken könnyebben elviselhető 20 fokos hideg, mint csak 10 fokos hidegben, ha szél fú, esik vagy ködös az idő. Hirtelen támadó, átmenet nélküli hideg különösen meggyötri az embert.

A fagy közvetve is nagyban befolyásolja a hadviselés módjait. Hirtelen beálló erős fagnak lehetnek megbecsülhetetlen stratégiai előnyei is, melyeket a vezérkar gyors mozdulatokra ügyesen felhasználhat. Erős fagyban az előbb

még pocsolyás utak járhatókká válnak, a befagyott folyókön és tavakon hidak nélkül is megtörténhetik az átkelés. Viszont az akadályul szereplő folyók és mocsarak az erős fagy beálltával elvesztik oltalmazó akadály mivoltukat. Hindenburg pl. nem fullaszthatta volna a mazuri tavakra az orosz sereget, ha a tavakat erős jégpáncél fedte volna.

Milyen könnyen megtörténhetik az, hogy valamely holnapra kiadott parancs következtében végrehajtandó csapatmozdulatot, felderítő szolgálatot, támadást, rohamot, tüzérségi előnyomulást lehetetlen teljesíteni, mert az éj folyamán beálló váratlan fagy lényegesen megváltoztatta a terepet. A vezérkar tervezett, a „seregek Ura” pedig természetes eszközzeivel meg-husította a tervet.

Be kell látunk azt, hogy a Mindenhatónak a természeti erők által végzetett működéséhez arányitva: az embernek a modern technika egyszerű vívmányaival, gépeivel végzett munkája jelentéktelennek bizonyul. Isten erejének megnyilatkozásaival szemben mi nagy gépeinkkel is csak olyan formán vagyunk, mint a 42-es

mozsarakkal, nehéz ágyúkkal működő tüzérségi útegekhez tévedt, játékpuskával babráló gyermek.

Mennyire erőtelnek vagyunk pi. a levegő ciklonos mozgásaival, a tornádóval szemben. A felhők régióban született és földig leéő vihartölcsér belsejében az alacsony légnyomás szívó hatása oly erős, hogy óriásiakat csavar ki gyökereitől, háztetőket szakít le, robogó vonatokat röpít fel. Másodpercenként 30 méter sebességgel szágúid a vékony légtölcsér és néhány kilométer hosszú vonalon letarol mindent, amit útjában talál.

A legutóbbi amerikai tornádó felkorbácsolta a folyamok vizét s azzal falvakat vízdönnel árasztott el. Szaktudósok számítása szerint ez az orkán a tombolása három napján összesen mintegy 500 millió lödő munkát végzett, mely munkaerő több mint tízszereze annak az erőnek, melyet Földünkön az összes gépek három napon együttesen szolgáltatnának. Ez az orkán Dayton városát csaknem teljesen elpusztította, Ohioában pedig 25000 embert tett hajléktalanná és sok ember halálát okozta.

De vizsgáljuk tovább, hogy a „seregek Ura” az említetteken kívül még milyen természetes esz-

SOVEGJARTÓ vászonáruhaza. Barátok épülete.

Nagy választék színes zephijrek, karton, schiffon és damastból. Különböző vasznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. színes ágycsok Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből. szabott árak

Tűdőbajosokat gondozó intézet.

Tűdőbajosokat gondozó intézet jelentése szerint e hónapban gondozott 121 családot 430 taggal, gondozásukra 902 korona 80 fill. költött.

A városi iskolák megnyitása.

A városi elemi iskolákat, a Deák Ferenc utcait, ezredéves és iparos iskolákat kivéve, a katonaságtól vissza kaptuk. Amíg egy másik iskolában (felsőbb leány iskola, belvárosi fiú- és leány iskola) az előadások a rendes időben kezdődtek, egyik másik külvárosi iskolában csak 13-án kezdődhetnek, 3 iskolában csak szeptember hó végéig kezdhetők az előadások, mert takarításuk, tisztogatásuk, bárha kettőzött szorgalommal folyik is, a munkatorlódása miatt, korábban végezni lehetetlenség.

A rokkant katonák ellátása.

Illetékes helyről szerzett értesülésként szerint az igazságügyminiszter igen érdekes tervvel foglalkozik, amely már a megvalósulás küszöbén van s egész sereg rokkant katonát fog a bíróságoknál kenyérhez juttatni. Az igazságügyminiszter ugyanis a polgári rabokat munkáshány enyhítésére ipari tűzmekekhez osztotta be, s mivel itt nagyobb őrszemélyzetre van szükség, mint a börtönökben, a törvényszéki, járási bírósági és ügyészégi hivataloknál a fegyveres börtönöri szolgálatra rendelte ki, a hivataliszolgálat teendőit pedig a honvédelmi miniszter által kijelölendő rokkant katonákkal végezteti, akik megfelelő díjazásban részesülnek.

közökkel működhetik a hadak útján.

A hadrakelt seregre közvetlenül és közvetve egyaránt nagy hatással van a hőség, mert gyorsabb kimerülést okoz, sőt halállal végződő hűguta (napszúrás) is gyakran bekövetkezik általa, kivált a zárt sorokban menetelő katonák közli. Különösen a forró évi hűdiselekben gyakori a katonák közli hűguta esete s ezen nem is csodálkozhatunk, hiszen a tábori sátorokban is, tehát árnyékos sokszor mérnek $\pm 40-45$ C fok hőt. Ilyen környezetben a meleg a testben könnyen tulszapodik, ami halállal járó hűguta okozhat.

A meleg közvetve hat azáltal, hogy esetleg átmenetileg megemeli a légkört, gyors olvadást okoz, felpuhítja a talajt s így az utakat járhatatlannak teszi. A nyári hőségben az élelmiszerek könnyen megromlanak a raktárakban, ami nemcsak jelentékeny anyagi kárt, de a katonák éhezését is okozhatja.

A légkör tisztasága, a világosság változásai jelentékenyen hatnak a hadműveletek végzésére. A fényt csökkentő körülmények: az alacsony felhőzet, köd, a Hold állása szűntetésbe veendő. Vaksötétben nem lehet csatázni. Derült holdvilágos éjjeleken nagy útközveteket vivatnak, de az ilyenekre vonatkozó tervek megfűsülnek akkor, ha sötét felhőzet takarja el a hold fényét. A mesterséges fényforrások, világítólovadékok, rakéták, fényszórók stb. inkább csak felderítő szolgálatokra alkalmasak.

(Folyt. köv.)

Összeégett kis leány.

A gyakori gyermekszerencsétlenségek is mutatják, hogy a munkáskezek nincsenek itthon s az asszonyoknak száz elfoglaltságuk van, úgy hogy még az iskolás gyermekeket is igénybe kell venni. Különösen a gazdasági munkáknál fordult elő gyakran a gyermekszerencsétlenség. Azonban a háztartásban sem ritka eset. Ennek az áldozata Stacián Margit 9 éves nádasdudányi leánya is.

Burgonyafőzéssel foglalkozott a katlan mellett. A katlanból, amint a tűze akart tenni, szikra ugrott ki s ruhája tüzet fogott. A megrémült kis leány ijedtében nem tudta a tüzet elnyomni s baloldala, karja és háta súlyosan összeégett.

A szerencsétlenül járt kis leányt behozták a Szt. György kórházba, ahol most élet-halál között van.

A hadviselő népek felekezeti viszonyai.

A franciák minduntalan azt a vádat hangoztatják, hogy a világháború a protestantizmus harca a katolicizmussal szemben. Erre a vádra fényesen rácsófol az a kimutatás, amely hivatalos adatok alapján a hadviselő államok felekezeti viszonyait mutatja be.

Az 1910-iki német népszámlálás szerint a Német Birodalom 64,925.993 lakosa közül 39,991.421 protestáns, 23,821.453 katolikus. A katolikusok száma több tehát a lakosság egyharmadánál. Ausztria és Magyarország 61,390.223 lakosa közül 39,305.470 katolikus, 4,556.500 protestáns, 4,479.646 görögkeleti és 2,258.013 zsidó. A kettős monarchia lakosságának többsége tehát katolikus. Németországban és a kettős monarchiában tehát összesen 63,126.923 katolikus és 44,547.921 protestáns van.

Az entente hatalmak felekezeti viszonya a következő: Franciaországban 38,000.000 katolikus és 650,000 protestáns van. Angliában 38,000.000 protestáns és 5,500.090 katolikus él. Belgiumban 7,500.000 katolikus és 100,000 protestáns. Oroszországban 110,000.000 orthodox, 11 millió katolikus és 7,000.000 protestáns van. Az entente oldalán tehát 62 millió katolikus és 45 és fél millió protestáns áll. A többség szintén katolikus. Ha az orthodoxokat figyelembe vesszük, akkor a részletes összehasonlítás egyáltalában nem kedvező a ententer. A 35 millió katolikus olasznak a háborúba való beavatkozása még éppen megdönti ezt a rágalmat, hogy a világháborút a protestantizmus idézte föl a katolicizmus letörésére.

HIREK.

— Kanonoki installáció. Kedden d. e. 9 órakor volt a székesegyházban Krécsy Károly és Bezöky József címzetes kanonoki installációja. Az installáció szerletársait dr. Klauz György apátkanonok végezte. A két kiténtetett pap ünnepélyes beigtatására számosan jelentek meg úgy a világi előkelőségek, mint a klérus tagjai közül.

— Katonai előléptetések. Szokolai János, Szunder Imre, Márffy Antal 69. gyalogezredbeli tartalékos zászlósokat hadnagyokká léptették elő.

— Katonai kiténtetések. Issekutz Gyula 10. huszárezredbeli százados, Sárdi Székely Tibor 10. huszárezredbeli főhadnagy a katonai érdemkereszt harmadik osztályát kapták a hadiékít. ménnnyel. Sárosi Kapeller Oszkár 10. huszárezredbeli főhadnagyot újból a Signum Laudisval tüntették ki. Zadoyhich Lajos 10. huszárezredbeli százados szintén a Signum Laudiszt kapta.

— Major Mihály szerkesztő a harctáron. Kevés ember volt, aki oly lelkesedéssel csapott fel a király és a haza katonájának, mint Major Mihály volt szerkesztőnk. Eletének legboldogabb napjai közé tartozott, mikor alkalmasnak találták a katonai szolgálatra, s bármennyire szerette is a szerkesztősi asztalt, mégis rózsás kedvvel vette magára a csukaszürkét. A kiképzési idő terhes napjait csak kellemes szórakozásnak tekintette. Rövid idő alatt ezredének, századának legkedvesebb embere lett, s fellebbvalóinak valósággal jobbkézte. Legénysége rajongásig szerette a szívvel-lélekkel katonát. Kedden délután ment el a harctérre, hogy is részese legyen annak a sok dicsőségnek és szép sikereknek, amelyeket a mi derék fiaink szereznek az édes hazának. Az igazi jóbarát bucsuzásával és kívánságával bocsájtottuk arra az utra, amelyen annyi megróbbaltatás, annyi veszély és szenvedés vár rá, de viszont ugyanezen mértékben a dicsőség, az elismerés is. A jó Isten vezérelje és hozza ismét haza.

— A Széchenyi nemzetség segítő vonata. A Széchenyi grófi nemzetség tagjai a harctéri sebesültek számára segítővonatot adományoztak a Vörös Keresztnek. A segítő vonatot tegnap délután a keleti pályaudvaron ünnepi szertartással adták át rendeltetésének. Az ünnepen megjelentek: Széchenyi Béla gróf koronaőr, Széchenyi Viktor gróf főispán, Széchenyi Miklós gróf nagyváradi püspök, Széchenyi Emil gróf országgyűlési képviselő, a Vörös Kereszt főmegbíztottja, továbbá a Széchenyi család tagjai közül Géza, Bertalan és Zsigmond grófok. Széchenyi Miklós gróf nagyváradi püspök beszentelte a vonatot és azután a Széchenyi nemzetség képviselőiben Széchenyi Emil gróf arra kérte a Vörös Kereszt elnökségét, hogy a vonatot minél előbb adja át nemes emberbaráti rendeltetésének.

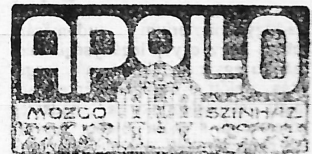
— Dr. Prohászka Ottokár hadiárva-házra. Nemes Tivadar előszárlási plebános 50 koronát küldött a Fejérmegyei Naplóhoz dr. Prohászka Ottokár hadiárva-házra. Ezen gyűjtésünket minden alkalommal Szégyény-Marich Julia alapítványi hölgynek adjuk át, akit a hadiárva-ház bizottsága bizott meg a székesfehérvári mozgalom vezetésével.

— Sebesültek érkeztek. Hétfőn az északi harctérről 473. kedden reggel pedig az olasz harctérről 530 sebesült katona érkezett a székesfehérvári hadiárvaházba. Az utóbbiak között 70 súlyosan sebesült volt. Az ehelyeztük a legnagyobb rendben történt.

— Menyibe kerül a város buzája. Mint ismeretes, a szegényebb emberek a város segítségével szerezhetik be gabonaszükségletüket. Hogy mennyibe kerül ezeknek egy méter-méza buza, azt a következő jegyzék mutatja: 1 mm. buza vételára 38 50 K, jutaléka 1 25 K, fuvarja 1 K, zsakjának kölcsöndija 1 K, kimérési költsége 50 fill. 1 mm. buza tehát 42 K 25 fillérbe került. Tehát negyvenkét korona 25 fillér egy méza buza. Hát ez bizony nem olcsó.

— Harcászati gyakorlat. A 17. honvédegyalozred folyó hó 17-18-án Iszkaszentgyörgy határában harcászati gyakorlatot fog tartani. A szükséges intézkedésre a közönség figyelmét ezuton is felhívja az illetékes hatóság.

— Rétöntözés. A Sárviz és a Gajamenti rétöntözések ügyében f. hó 17-én délelőtt 9 órakor a vármegyeházán érkezett lesz.

Kedden és szerdán,
szeptember 14 és 15-én:

A budapesti Uránia tudományos darabja:

Az olasz háború.

120 szines vetített képpel.
Irta és felolvassa:
Dr. FÖLDES ARTUR.

EZT KÖVETI

Mindent a hazáért.

Nagyszabású háborus dráma
3 felvonásban.

A német filmgyártás remekműve.

Hölgyárak mérsékeltlen felemeltek.

Jegyek előre válthatók Krausz
Verona tözséjében.

Előadások fél 7. és 9 órakor.

